

دائرة مخصوصه

درسعادتده باب عالی جوارنده

محل اداره :

مشرط القلم

اخطار :

مسلكمزه موافق آثار جديده مع المنوئيه
قبول اوانور

درج ابدنه بن آثار اعاده او ثباته

دينه، فلسفه، علوم، حقوق، ادبياتده و سياسياتده و بالخاصه كرك سياسي و كرك اجتماعي و مدني احوال و شئونه اسلاميه و ده بحث ايد و هفته ده بر نشر افورده.

آبونه بدلی

سنه لکی التي آیلنی

ممالك عثمانیه ایچون	۶۵	۳۵	غروش
روسیه	»	۶۰۵	۳۰۵ روبله
سائر ممالك اجنبیه	»	۱۷	۹ فرانق

صاحب و مؤسسری :

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب

تاریخ تأسیسی

۱۰ تموز ۳۲۴

درسعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

قیرله دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر

عدد : ۹۵

۲۲ جمادی الآخر ۳۲۸ پنجشنبه ۱۷ حزیران ۳۲۶

دردنجی جلد

کمال بك مرحوم بونمیسيله طیبی عوامك عبادتی استخفاف ایتور؛
الحق عبادتی مقصود بالذات بیان؛ آبدسته، نمازده، جامعه،
جامعه نه عظیم حکمتلر، نه ایجه دقیقهلر بولندیغنی کیمسه دن ایشیدوب
بلله مین بوزوالیلرک ایچنده کندیلرینی ارشادایده جک، اویاندیره جق
آدملر بولماسنی ایسته یور.

جامعلر افکار ملتی تنویر ایچون نه مساعد یرلردر!
آغزی دوزکون برذات کرسی به چیقارده قرآن نامنه، حدیث
نامنه هانکی حقیقتی جماعته تلقین ایدمه؛ احتراصاتک برچوغنی جامع
قایسنک طیشنده براقه رق تمیز، آسوده برقلب ایله اللهک اویینه کیرن
شوبیکلرجه خلقدن نیچون استفاده ایتمه ملی؟ نیچون اولنری جمعیت
اسلامیه ایچون ده مفید برحاله کتیرمه ملی؟

یازیقلا اولسون که المزده کی نعمتلردن، واسطه لردن استفاده ایتمه نک هیچ
یولنی بیامیورز! ده طوغروسی بیللرک بیللمی رک او یوللری کاملاً
قاپایورز. عبادتلیریمز هان هان برر بدعت شکله کیرمش! سلاطین جامعلرنده
جمعه نمازی بر ساعته یقین سوریور که محفلده تلاوت اولنان قرآن کریم
ایله اصل نمازدن باشقه سی ایچون کچیریلن زمانلر هدردر!

«طیب الله انفسکم ..» دیه باشلایان؛ یاریسی عربجه، یاریسی
عجمجه کیدوب، لکن بر ادای مخصوص ایله اوقونان؛ آرده مؤذنلرک
ترضیه لرله فاصله دار اولان؛ جامع خدمه سی طرفندن توشیخ اسم
لطیفیه یاد اولنان ملمع منشورده کیمک ایجادی اولسه کرک؟ الله عشقنه
سویلیکز بو اوزون تکریمه جماعتک جانی صیقمقدن، اویقوسنی
کتیرمکدن باشقه نه یه یارار؟

اکلارم: آغزی دوزکون حافظلر محفله چیه رق کمال ترتیل ایله
قرآن اوقورلر؛ زمانی کلوب سنت قیلندقدن صوکره خطیب معنیدار
برخطبه ایراد ایدر. آرده کی بدعتلرک حذفندن قازانیله جق زمانده
بوصورتله موعظه قالمش اولور.

لکن موعظه بر معتاد اسرانیات اوله جقسه واز کچدک! جماعت
مسلمینه آرتق اجتماعیات لازم، اجتماعیات! شرقده، غربده، شمالده،
جنوبده نه قدر مسلمان وارسه ذلت ایچنده، سفالت ایچنده، اسارت
ایچنده یاشادیغنی؛ سفیل بر ملتک الله قالان دینک قابل دکل اعلا
ایدیله میه بیکنی بیللمین، اکلامایان واعظی کرسی به یاناشدیرماملی.
واعظ ملتک ماضیسنی، حالی بیللمی؛ جماعتی استقباله حاضرلاملی.
هله خواجه افندیلریمز هیچ کرسیلرک سمته اوغرامیورلر.
کوره جکسکیز: رمضانده ینه کرسیلر شورادن بورادن قوشوب کلن
مدرسه، مکتب کورمه مش امی خواجهلر طرفندن اشغال اوانه جقدرا!
خواجه مز خالص افندی حضرتلرندن نیاز ایدرز: یا بو کرسیلر
رمضانده بر آدم چیقارسینلر، یا خود بو جهله بی جماعتک باشنه بلا
ایتمسینلر. طوغریسی بو حریفلری دیکلدکجه کنجیلرده کی دینسزلک
موداسنی هان هان معذور کوره جکم کلیور! اگر دینک نه اولدیغنی
بولردن اوکر نسه یدم مطلقا اسلامک اک بویوک دشمنی اولوردم!

اعظمی، نسباً اشرفی، قبائل سائره به قرابت جهتیه اقربی سکز
بو حقیقت هر کسک معلومیدر. یامعشر قریش! سز جیران بیت
الهی سکز. جناب باری سزی حمایه سیله مکرم، جوار بیتی ایله مشرف
قلمشدر. بوسایه ده سائر اولاد اسماعیلدن تمیز ایتدیکز. بو کونلر
هر طرفدن بیت الله تعظیم ایچون زوار قدوم ایدمه جک. اولنرک
جهله سی جناب حقک اضیافی (مسافرلری) دیمکدر. بو طاقم مسافرینه
اکرام ایدمه جک لک احق والیقده سز سکز. وسعکز مقداری اکر آمدن
کیری طور مایکیز.

شومبارک بنانک صاحبی حق ایچون اکر بن بو خصوصه کفایت
ایدمه جک امواله مالک بولنسه سزه عرض احتیاج ایتزدم بو توصیه به
لزوم کورمزدم. بن ظلم ایله جمع ایدمه مش، اصلاً حرام قائلماش
اولان اموالی بوجهته تخصیص ایدیورم. شوبیت شریف حرمتنه
سزدن بر رجامده بودر که زوار بیتنه تقدیم ایدمه جک کز اطعمه بی
اموال کزدن قطع رحم و غصب و ظلم قارشامش اولان قسمیه تدارک
ایتمه کزدر.

بومقاله مزده جناب ابوطالبک بو حقیقتی اعلانه دائر بر قصیده سنک
خاتم سیله ختام ویرم.

«اذا اجتمعت يوماً قریش لمفخر. فعبد مناف سرها و صمیمها»
«وان حصلت انساب عبد منافها. ففی هاشم اشرافها و قدیمها»
«وان فخرت يوماً فان محمداً. هو المصطفى من سرها و کریمها»

مناسرتلی اسماعیل حق

کچن مقاله ده (اوزمانده)، (خصلتیه)، (نه مرتبه شیریر)، (ممارس)،
(مذکورده نک) کله لری سهواً (اوزمانکه)، (خصالتیه)، (نه مرتبه)،
(محارس)، (مذکورده) طرزنده انتشار ایتش اولدیغندن تصحیح اولنور.

حسبحال

ایکیندی اوستی آياصوفیه میدانندن کچیوردم، شادروان حولیسندن
بولوک بولوک چیقان جماعت بنده اوله بر خاطره، صوکره بر چوق
خیال، ده صوکره بر چوق تمی، بر چوق امید اویاندیردی:

کمال بك مرحوم بر کون ارقداشلردن نوری بکله برابر ینه بو
بومیداندن کچیورمش. اوکله نمازینی قیاهررق جامعک مختلف قابولردن
مختلف سمتره داغیلان خلقی نظر امان ایله سوزدکدن صوکره
دیمش که:

— نوری! بوملت نه زمان آدم اولور بیلیرمیسک؟

— خایر.

— نه زمان، بوجامعلردن شودیزلکلی، بو طورلی حالارله،
کوفه جیلرله برابر سنک بنم کی یاقه لقی، باستونلی بکلر چیقارسه.
نوری بک بووقعه بی طانیدقلردن برینه سویلش؛ بن او آدمدن
طویدم. دوشونولورسه سوز نه قدر طوغرو، نه قدر معنایدر!

والدهم ثنا کاریکزده بوسنه حجه کیدیور که اجری صرف کنیدیسنه
عائد قاله جق، جماعته هیچ خبری طوقونمایه جقدر، ظن ایدرم.
محمد عاکف

دینارک توسع ایدریور

قباحت نه بزده!

خصمای دینک اک زیاده اعتراض ایتدکاری نقطه لردن بری و بلکه
برنجیسی «دین مانع ترقی و تمدن» فکر سقیمیدر. بوراده بوکا
جواب ویرمک ایسته میورم، چونکه حاجت یوقدر. بونی سویلینلر
هر حالده دین اسلامی بیلمینلردر. بونلرک آکلایه ماملرینه سببینه
بز. چونکه دین اسلامه رابطه سی قوی اولوب معلومات کافی سی
بولانلر علی العموم السنه اجنبیه واقف دکدرلر. ایسته دینی
آکلایه ماملری بونک نتیجه سیدر.

زیرا خصمای دین، اسلامی تدقیقه باشلادقلری زمان یقیندن تدقیق
ایده بیلیمک ایچون مملکت مزه سیاحت ایدیورلر. بوسیاحتلرنده
اکثریا غیرمسلم ترجمانلر واسطه سیله کزییورلر. بو ترجمانلر نه قدر
ایچمزد بولنسلر یینه دینه عائد معلوماتلری کلیاً نقصاندر، هر حالده شائبه
تعصبیدن آزاده دکدرلر؛ یاخود اجنبی محبی کنجلر مزله کوریشوب
اونلردن ایضاحات آلمق ایستیورلر، مع التأسف معلوماتلرینک اکثریتله
نقصان اولسی جهتیله بیلیمیز دیمکده قائل اوله میانلردن برطاقم یا کلش
معلومات ایدیورلر.

احوال مزی تدقیقه کلنجه بعض عائله لرده مبالاسزلق، بعضلرنده
جاهلانہ تعصب، والحاصل بتون هیئت اجتماعی مزده حکم
سورن اخلاق سزلق، صاحبی اولدیغمز دینه قارشى ایی بر فکر ایدنمکه
مانع اولیور.

بر کره شونی تسلیم ایتک ضروری در که دین هر نه صورتله اولور
ایسه اولسون موجودیت انسانیه باشلادینی زماندن بری ارائه موجودیت
ایتمش و منتهای موجودیت قدرده باقی قاله جنی محقق بولنمشدر. اوت،
حتی هیچ بر دینه منسوب اولمقدقلری ادعا ایدنلر بیله کندی وجدانلرینه
کوره بر دینه قائلدر. تصور اولنه مز که بر انسان انسان اولسون،
عقلی بولنسونده برحس دینیدن آزاده سر قاله بیلسون!

بزده هر کسک دینی اوکرمنسی فرض عیندر. هر حالده بو، یک
بیوک شبهه لری ابطال ایدر و هر حالده دینده عقل و حکمته موافق
اولیان برشیک عدم موجودیتی اثبات ایدر؛ که اگر دینمزد عقل
و منطقه مغایر بر نقطه بولنسه ایدی، ادیان سائره کبی اوده بزده کور
کورینه اطاعت تکلیف ایدردی.

مع مافیه بوکا اعتراض ایدنلر وار و بر چوق شیلرده صایورلر.
بونلرک عقل و منطقه موافق هسانکی جهتی وار؟ دییورلر. فقط
اونلرک بر قسمی اساساً دینده یوق. مثلاً صندوقه لره طایبق. دینده
بویله برشی وارمیدر؟ دیگر بر قسمنکده لزوم و اهمیتنی دوشنه میورلر.
مثلاً حج ایتک نه فائده سی وار؟ دییورلر. دیگر فوائدینی صایمیه لم،

جامعلر حقنده سویلدیگمز سوزلردنیانک هر طرفنده کی جامعلری
کنندنه جمع ایدن حجاز حقنده اولویتله وارد اولور.

حجازک بر مسلمان سرکیسی اولدیغنی، بویله بر سرکی هیچ
برملتده اولدیغنی، بوندن استفاده ایتمه مک قدر سرسملک تصور
ایدیله میه جکنی عقلامز یک چوق سویلشارسده بز تکرارینی فائده سز
کور میورز. همده کورمه ملی بز. بو کبی حقیقتلر هر کون هر کس
طرفندن سویلنملیدر. مشروطیتدن، حریتدن یالکیز اوتنه کنه
بریکنه آغز دولوسی سوکک صورتیله متلذذ اولماملی بز؛ یا بیلماسی
الزم اولدیغنی حالده یا بیله میان شیلری یا پدیرنجیه قدر اوغراشمالی بز.
ایشته موسم حج یا قلاشیور. اولادینی، عیالی بر اقوب بر چوق
پاره لر، فدا کارلقلر اختیار یله دنیانک بر اوچندن او بر اوچنه قدر
کیدن بو صاف یورکلی آدم لره نه لر اکلا تیلماز، نه تلقیناتده بولونلماز!
هیچ اولمازسه حجدن مقصد نه اولدیغنی او کره نیرلر، بر لرینی طایرلر آ.
یا بو آز موفقیتمیدر؟

وا اسفا که حاجیلریمزک ایچنده «مدینه ده پیغمبر یاتیور؛ کعبه ده
الله...» دینلر بیله وار!

زنکینلریمزک بر قسمی حجه کیمز، بر قسمی بدل کوندیر، بر قسمی ده
اون اون بش کشی ایله برابر کیدر. بو صوکره کیلرک درت بش یوز لیرا
صرف ایدوب کوتوردیکی آدم لر کیملردر بیلور میسکنز؟ محله نک
اختیار بکجیسی، مختار متقاعدی، مرحوم باباسنک آزادلی قالفه سی
کبی حکمت حجبی دنیاده دک، آخرتده بیله اکلا یه مایه جق آدم لر...
به مبارک آدم! بونلرک یرینه ایکی اوچ آدم عقلی آرقداش
کوتورسه کده مسلمانلر آره سنده بر تعارف، بر اتحاد حصوله
چالیشسه ک اولمازمی؟

عربجه، عجمجه، روسجه، تاتارجه قونفرانسلر ویرمک،
خطبه لر ایراد ایتک؛ مغرب اقتصادن کلن عربی هنددن، چیندن،
سیریادن، افغاندن، بورادن کیدن حجاج ایله طایندشیرمق؛ عمومک
مصائب اولدینی اجتماعی خسته لقلری اورتیه قویهرق بوکا ال برلکیله
چاره آرامق اهل اولنه جق بر ایشمیدر؟

حکومت بلکه بو خصوصده بعض تدبیرلر دوشونمش، بعض
آدم لر بولوب کوندرمشدر. فقط زنکینلریمزده وظیفه لری ایضا
ایتملیدر. اوت «مصائبدر، متقیدر، توتون بیله ایچمز» دییه محله نک
بکجیسنه الله لیرا ووروب بدل کوندرمکه برشی اولماز. مادام که بر
فدا کارلقدر اختیار اولونیور، باری منید اولسون، دیملی اوکا کوره
آدم بولمیدر.

حیاتی عالم اسلامک سعادتنه وقف ایتش اولان سیاح شهر
عبدالرشید ابراهیم افندی حضرتلری کچن سنه کی حج ایچون «بوسنه کی
حج آزیجق بر شیئه بکزمده دی...» بویوریورلردی. ان شا الله
بو شباهت کیده عینیت درجه سنه یوکسلیر.

انجق بو امنیه نک تحققی اوخطه مبارک یه موسم حجده دیدیکمز
کبی آدم لرک کیتمسيله، یاخود کوندرلمسيله قابل اوله بیلیر. یوقسه